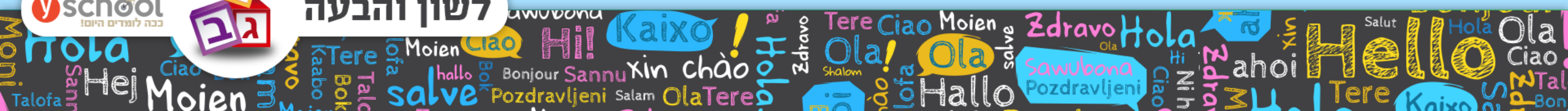

נושא השיעור: דגשים
שם המורה: נשאת מסארוה
כיתת היעד: יא-יב
מקום השיעור ברצף הלימודי: שלישי

עורך המצגת - נשאת מסארוה
כל הזכויות שמורות לוויסקול לימודים מקוונים בע"מ

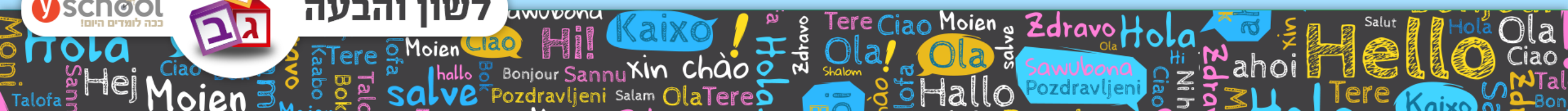
דגשים

הדגש הוא נקודה בתוך האות. בערבית: شَدَّه.

בעברית הדגשים נחלקים לשני סוגים:

דגש קל. ▶

דגש חזק. ▶

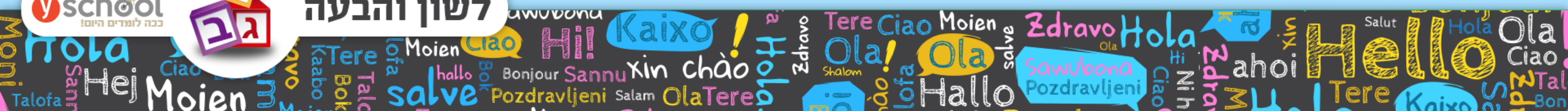
דגש קל

הדגש הקל מסמן את העיצור הפוצץ באותיות (בג"ד כפ"ת) רק בשני מקומות:

▶ בראש מילה: בָּרֶז, תִּפְקִיד, פְּלֵב.

▶ באמצע מילה: אחרי אות המסומנת בשווא נח: הֶרְבֵּיץ, נִסְגָּר.

▶ דגש קל מופיע כאשר אין לפניו תנועה.

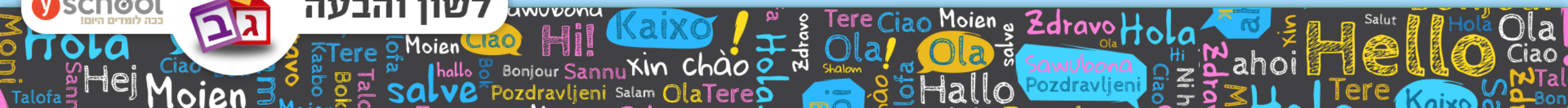
דגש חזק

הדגש החזק מופיע בכל האותיות למעט (אהעח + ר).
הדגש החזק מכפיל את העיצור. (טפּל = טפּפּל) / (יפּל = יפּפּל).

שני סוגים של דגשים חזקים:

▶ דגש חזק תבניתי.

▶ דגש חזק משלים.

דגש חזק

דגש חזק תבניתי מופיע בשלושת הבניינים הכבדים במערכת הפועל:

הַתְּפַעֵל.

יִסְפֹּר

יִשְׁלֵם

תִּתְלַבֵּשׁ

פַּעַל

מִסְפֵּר

מִשְׁלֵם

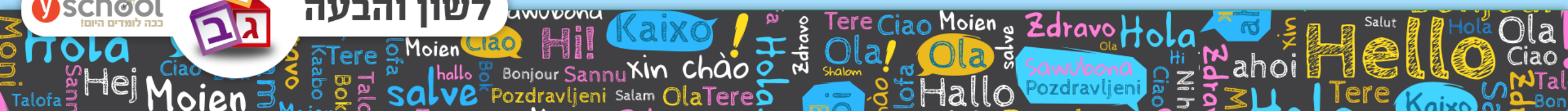
מִתְלַבֵּשׁ

פַּעֵל

סִפֵּר

שִׁלֵּם

הִתְלַבֵּשׁ

דגש חזק

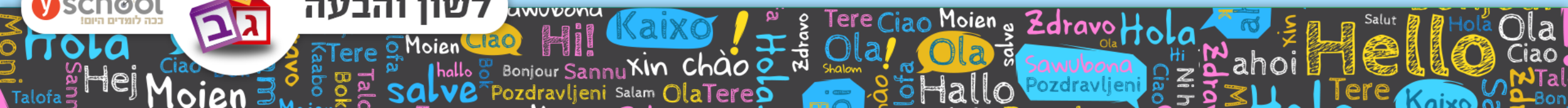
◀ הדגש החזק התבנית מופיע בשמות הפעולה של הבניינים הכבדים במערכת הפועל: פֵּעַל, פִּעַל, הִתְפַּעֵל.

גְּדוּל, גְּדוּלָה, הִתְגַּדְּלוּ.

◀ הדגש מופיע במשקלות השם גם: קִטְלָה: צִהָבָה.

קִטְלָה: סִפּוּר

קִטְלוּן: צִמְאון

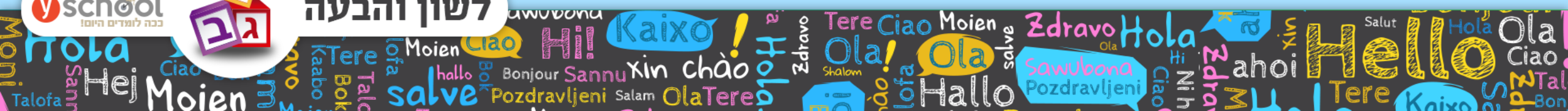
דגש חזק

◀ הדגש החזק המשלים משלים אות שנפלה, התלכדות, או הידמות מלאה.

כאשר סופית הנטייה היא העיצור ת' או נ' והיא שכנה של ת' או נ' (לה"פ) של השורש, העיצורים הזהים מתלכדים ומופיע דגש חזק משלים:

נתן+תי / נתנתי* נתתתי* ואז נַתְּתִי

הֵגַן+נו/ הגננו* הֵגְּנוּ

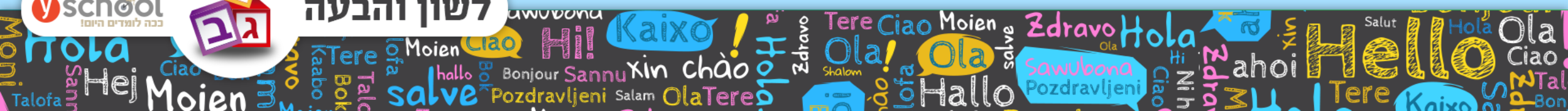

דגש חזק

היבלעות והידמות מלאה: ◀

אַלְקַח * אַקְקַח אַקַח

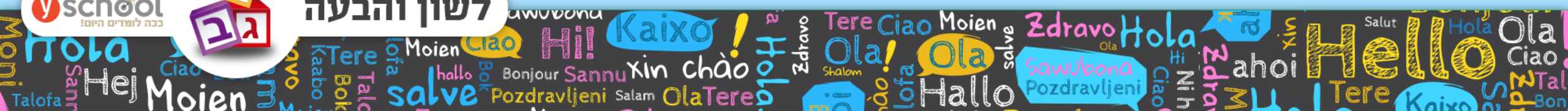
יִנְפַל * יִפְפַל יִפַל

דגש חזק

כאשר אין מתחת לעיצור נ' תנועה, הוא מדמה הידמות מלאה לעיצור שאחריו.
תופעה זו נפוצה ומתרחשת בעיקר כאשר העיצור נ' הוא פה"פ.

מַטֵּעַ, מַפְכָּה, אַסִּיעַ, אַגֵּשׁ.

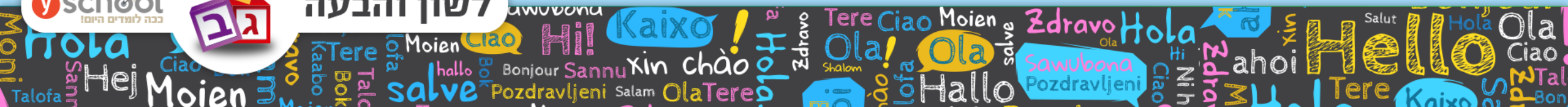

דגש חזק

היבלעות:

כאשר פ הפועל של בניין התפעל (ד או ט) ה-ת' של בניין התפעל נעלמת
ובמקומה מופיע דגש חזק משלים.

*הַתְּדַבֵּר *הַדְּבֹר

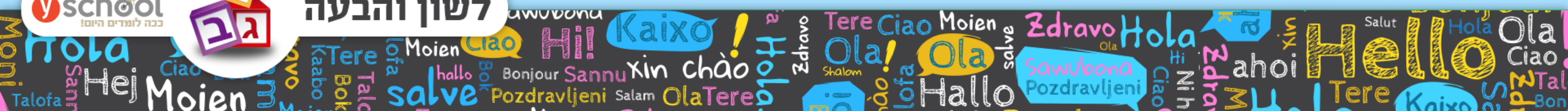
דגש חזק

אחרי אותיות מ.ש.ה יופיע דגש חזק משלים:

מִפְּאֹן

שִׁזְרֵק

הַפִּיתָה

דגש חזק

- ▶ אם הדגש הוא לא באותיות 'בגד כפת' הוא דגש חזק.
- ▶ אם הדגש הוא מאותיות 'בגד כפת', אחרי אפס תנועה - הוא קל.
- ▶ אם אחרי תנועה - ברוב המקרים יהיה חזק.

חזק משלים

התמזגות והידמות

היבלעות

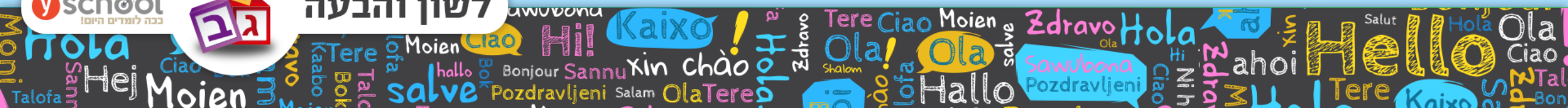
אותיות משה

חזק תבניתי

הבניינים הכבדים

משקלי שמות

שמות פעולה של הבניינים הכבדים

תרגול

הבחן בין דגש קל ודגש חזק:

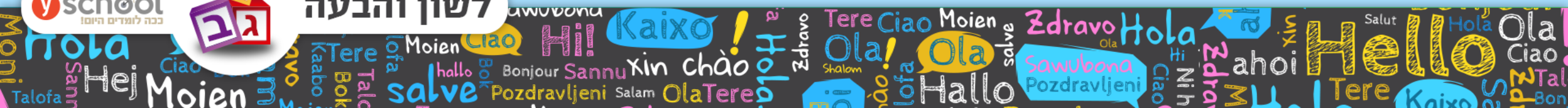
הַיּוֹם: ◀

צֶפּוֹר: ◀

פְּגִישָׁתִי: ◀

הַצִּיעַ: ◀

מְפִיל: ◀

נושא השיעור הבא:

נושא נשוא

